

Prima instanță: Judecătoria Edineț (jud. A. Rusu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. A. Gheorghieș, A.Albu, A. Toderaș)

DECIZIE

30 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței:

Judecători:

Tatiana Vieru

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de avocatul Vitalie Carmanschi, în interesele Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, împotriva încheierii din 12 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Boldurat împotriva Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” cu privire la declararea nulității parțiale a ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La data de 14 octombrie 2015, avocatul Ghenadie Odobescu, în interesele lui Leonid Boldurat, s-a adresat cu cerere în instanța de judecată împotriva ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” solicitând anularea pct.18 al ordinului nr. 152 din 01 septembrie 2015 a ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, emis în baza art. 86 alin. (1) lit. κ) Codul muncii, privind concedierea sa din funcția de pădurar al cantonului nr. 7, sectorul nr. 7, Ocolul Silvic Briceni al ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, cu restabilirea în funcția anterior deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă începând cu 01 septembrie 2015 până la adoptarea hotărârii judecătorești, încasarea prejudiciului moral în mărime de 30000 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a invocat că directorul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” a emis la data de 01 septembrie 2015 ordinul nr. 152 cu privire la aplicarea sancțiunilor disciplinare, inclusiv și în privința lui Leonid Boldurat.

Menționează că, în perioada 27 aprilie 2015 - 20 mai 2015 a fost formată comisia pentru efectuarea reviziei de control în privința tăierilor ilicite la ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, în urma căreia au fost depistate tăieri ilicite cu volumul total al masei lemnoase de 2438,41 m³ și anume la Ocolul Silvic Briceni, cantonul nr. 7, trupul de pădure “Caracușeni” și “Borta Ciuntului” parcelele 65-75 și 76-77, cu suprafața de 642,2 ha - au fost depistate 23 cioate de salcâm, cu volumul masei

lemnoase de 9,89 m³ și cioate de stejar cu volumul de masă lemnoasă de 272,61 m³, toate cioatele fiind tăiate mai jos de nivelul pământului apoi acoperite, fiind evaluat prejudiciul cauzat silviculturii la suma de 211875 lei.

Susține că, prin pct. 18 al ordinului nr. 152 din 01 septembrie 2015 a ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, în baza art. 86 alin. (1) lit. κ) Codul muncii, pentru paza insuficientă a sectorului încredințat și atitudine neglijentă în raport cu atribuțiile de serviciu, a fost concediat din funcția de pădurar al sectorului nr. 7 al Ocolului Silvic Briceni al ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” începând cu data de 01 septembrie 2015.

Consideră că, conform normelor legale, actul de concediere trebuie să fie motivat în fapt și în drept, să conțină încălcările concrete comise de el, care nemijlocit au dus la pierderea încrederii angajatorului - temei care a stat la baza concedierii sale.

Afirmă că, pe parcursul activității sale s-a manifestat a fi un bun profesionist, fapt confirmat prin copia diplomei decernate.

Invocă că, angajatorul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, la emiterea ordinului nr. 152 din 01 septembrie 2015, contrar prevederilor art. 86 alin.(2) și art. 87 alin.(1) Codul muncii, a admis încălcări de procedură.

În acest sens indică că ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” nu a luat în considerare că la data 01 septembrie 2015 - data emiterii ordinului se afla în concediu medical, iar despre concedierea sa a aflat la data de 07 octombrie 2015. De asemenea, specifică că pîrîtul nu a luat în considerare că este membru al organului sindical și putea fi concediat doar cu acordul organului sindical.

Declară că, i-a fost cauzat și un prejudiciul moral ca rezultat al suferințelor psihice suferite din motivul privării ilegale și arbitrare, în opinia sa, de a lucra.

Prin hotărîrea din 28 octombrie 2015 a judecătoriei Edineț s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Boldurat și s-a anulat pct.18 al ordinului nr. 152 din 01 septembrie 2015 a ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” privind concedierea lui Leonid Boldurat din funcția de pădurar al cantonului nr. 7, sectorul nr. 7, Ocolul Silvic Briceni al ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, începând cu 01 septembrie 2015; s-a restabilit în funcție Leonid Boldurat în funcția de pădurar al cantonului nr. 7, sectorul nr. 7, Ocolul Silvic Briceni al ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”; s-a obligat ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” să calculeze și să-i achite lui Leonid Boldurat salariul pentru perioada absenței forțate de la serviciu începând cu 01 septembrie 2015 pînă la data de 28 octombrie 2015; s-a încasat prejudiciul moral în mărime de 2000 lei; s-au încasat de la ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” în beneficiul lui Leonid Boldurat cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3000 lei și taxa de stat în beneficiul statului în mărime de 350 lei.

La data de 09 noiembrie 2015, avocatul Vitalie Carmanschi, în interesele ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, a depus cerere de apel împotriva hotărîrii din 28 octombrie 2015 a judecătoriei Edineț, solicitînd casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a pretențiilor lui Leonid Boldurat.

Prin încheierea din 11 decembrie 2015 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” împotriva hotărîrii din 28 octombrie 2015 a judecătoriei Edineț și s-a oferit termen pînă la data

de 12 ianuarie 2016 ora 09:00, pentru prezentarea dovezii plății taxei de stat în mărime de 262 lei și cererea de apel motivată.

Prin încheierea din 12 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă.

La data de 11 februarie 2016, avocatul Vitalie Carmanschi, în interesele ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, a declarat recurs împotriva încheierii din 12 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți, solicitând repunerea în termen și casarea încheierii contestate, cu remiterea pricinii la rejudecare la faza primirii cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că prin încheierea din 11 decembrie 2015 a Curții de Apel Bălți s-a stabilit termen apelantului de a prezenta apelul motivat și taxa de stat pînă la data de 12 ianuarie 2016.

Susține că, întru executarea cerințelor instanței de apel conform încheierii din 11 decembrie 2015, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa Curții de Apel Bălți apelul motivat împotriva hotărîrii din 28 octombrie 2015 a judecătoriei Edineț.

Afirmă că, a solicitat, concomitent, acordarea ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” a unui termen suplimentar pentru prezentarea bonului de plată a taxei de stat, invocînd că din motivul introducerii conturilor bancare IBAM, a fost în imposibilitate de a prezenta pe suport de hîrtie în aceeași zi ordinul de plată a taxei de stat necesare judecării cauzei în ordine de apel.

Declară că, după eliberarea de către bancă pe suport de hîrtie a ordinului de plată a taxei de stat din 12 ianuarie 2016 în suma indicată, a fost expediat instanței de apel, prin intermediul oficiului poștal la data de 13 ianuarie 2016.

Consideră că, a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din 11 decembrie 2015, deoarece a depus apelul motivat la oficiul poștal la data de 12 ianuarie 2016, achitînd și taxa de stat la data de 12 ianuarie 2016, însă a depus-o la data de 13 ianuarie 2016 prin intermediul oficiului poștal, din motivul nepublicării pe site-ul Curții de Apel a codului IBAM necesar tranzacției bancare pentru plata taxei de stat.

Opinează că, restituirea cererii de apel, în condițiile cînd a îndeplinit indicațiile instanței de apel, poate fi apreciată ca o violare a art. 6 CEDO, rezultînd și din practica CEDO și îngrădirea accesului liber la justiție, garantat de art. 20 al Constituției al RM.

Solicită repunerea în termen a recursului, deoarece încheierea din 12 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți a fost pronunțată în lipsa ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” și a fost recepționată prin intermediul oficiului poștal ulterior datei de 28 ianuarie 2016.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Curtea de Apel Bălți a adoptat încheierea la data de 12 ianuarie 2016, iar recursul a fost declarat de avocatul Vitalie Carmanschi, în interesele ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, la data de 11 februarie 2016.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decît în cazul în

care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Materialele pricinii atestă că încheierea contestată a fost pronunțată în lipsa părților, iar în adresa ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, a fost expediată la data de 25 ianuarie 2016, însă date despre recepționarea acesteia lipsesc.

La caz, Colegiul reține argumentul recurentului precum că a recepționat încheierea contestată ulterior datei de 28 ianuarie 2016, deoarece alte înscrisuri care să ateste contrariul lipsesc.

Astfel, Colegiul consideră necesar de a repune ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” în termenul de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile la soluționarea speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de avocatul Vitalie Carmanschi, în interesele ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, neîntemeiat și pasibil de fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu prevederile art. 364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

În conformitate cu prevederile art. 368 Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor. Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale. Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată cu recurs.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 11 decembrie 2015 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” împotriva hotărârii din 28 octombrie 2015 a judecătoriei Edineț și s-a oferit termen până la data de 12 ianuarie 2016 ora 09:00, pentru prezentarea dovezii plății taxei de stat în mărime de 262 lei și cererea de apel motivată.

Prin încheierea din 12 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) Cod de procedură civilă.

Ca temei de restituire a cererii de apel, instanța de apel a invocat că apelantul nu a înlăturat neajunsurile indicate conform încheierii din 11 decembrie 2015, ce țin de plata taxei de stat și prezentarea cererii de apel motivate (f.d.128-132).

Colegiul reține că prevederile art. 368 alin.(1) Cod de procedură civilă stipulează oportunitatea acordării apelantului unui termen pentru lichidarea neajunsurilor.

La caz, Colegiul reține că legislația în vigoare nu stabilește un termen expres pentru înlăturarea neajunsurilor, dar se presupune a fi un termen rezonabil și suficient pentru apelant pentru a efectua anumite acțiuni procesuale prealabil desfășurării ședinței de examinare a cererii de apel.

În conformitate cu art. 110 Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 alin. (1) Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

În speță, Colegiul reține că încheierea din 11 decembrie 2015 a Curții de Apel Bălți, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depuse de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” împotriva hotărârii din 28 octombrie 2015 a judecătorei Edineț și s-a oferit termen pînă la data de 12 ianuarie 2016 ora 09:00 pentru înlăturarea neajunsurilor, a fost recepționată de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” la data de 21 decembrie 2015, conform avizului de recepție (f.d.125).

Astfel, Colegiul relevă că nu poate fi invocată îngrădirea apelantului/recurentului accesului la justiție, în condițiile cînd termenul acordat pentru înlăturarea neajunsurilor a fost mai mult ca rezonabil.

Colegiul apreciază ca fiind irelevant argumentul recurentului precum că neprezentarea în termen a dovezii plății taxei de stat pe suport de hîrtie este ca rezultat al nepublicării pe site-ul Curții de Apel a codului IBAM necesar tranzacției bancare pentru plata taxei de stat, deoarece copia ordinului de încasare atestă achitarea plății taxei de stat la data de 12 ianuarie 2016 (f.d.153), însă termenul limită stabilit în acest sens a fost pînă la data de 12 ianuarie 2016 ora 09:00.

Tot aici, este de menționat că termenul, *de facto*, în interiorul căruia apelantul/recurentul urma să execute indicațiile instanței de apel, se enumera începînd cu data de 21 decembrie 2015 (data recepționării încheierii instanței de apel din 11 decembrie 2015) și se finisa la data de 12 ianuarie 2016 ora 09:00.

În contextul dat, Colegiul decelează că apelantul/recurentul a neglijat acest fapt, deoarece a depus, prin intermediul oficiului poștal, la data 12 ianuarie 2016 cererea de apel motivată și la data de 13 ianuarie 2016-dovada plății taxei de stat efectuată la data de 12 ianuarie 2016, în condițiile cînd pentru data de 12 ianuarie 2016 ora 09:00 a fost stabilit termenul limită de prezentare a cererii de apel motivate și dovada plății taxei de stat în instanța de judecată în cadrul ședinței judiciare.

De asemenea, Colegiul reliefă că apelantul/recurentul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, fiind conștient de depunerea la data de 09 noiembrie 2015 a cererii de apel (apelul nemotivat), prin intermediul avocatului Vitalie Carmanschi și cunoscînd despre necesitatea prezentării dovezii plății taxei de stat întru realizarea drepturilor sale, avea obligația de a întreprinde măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt însă eludat de către aceasta, ceea ce a generat restituirea cererii de apel.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britanii, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Colegiul relevă că executarea indicațiilor instanței de apel de către apelant/recurent la data de 12 ianuarie 2016, în condițiile când termenul limită a fost stabilit pentru 12 ianuarie 2016 ora 09:00, nu poate fi calificată decât o executare cu rea credință a drepturilor procedurale, deoarece apelantul, rezultând din prevederile art. art. 364, 365 Cod de procedură civilă, a avut un termen de aproximativ de două luni pentru plata taxei de stat la depunerea cererii de apel (09 noiembrie 2015-data depunerii apelului nemotivat - 12 ianuarie 2016 ora 09:00) și un termen de aproximativ o lună și jumătate pentru depunerea apelului motivat (24 noiembrie 2015-data recepționării hotărârii motivate din 28 octombrie 2015 a judecătoriei Edineț-12 ianuarie 2016 ora 09:00).

Totodată, este de remarcat că dreptul de acces la un tribunal urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Respectiv, nu se consideră îngrădirea accesului liber la justiție, prin prisma art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului, în situația în care solicitantul nu se conformează obligației de achitare a taxei de stat și prezentare a cererii de apel motivate.

În această ordine de idei, Colegiul reține că neprezentarea dovezii de plată a taxei de stat în termenul stabilit și a cererii de apel motivate, indică direct la nerespectarea drepturilor sale procedurale, în măsura stabilită de normele de drept procedural.

Prin urmare, obligarea apelantului de a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit, or, înaintând cerere de apel fără a prezenta dovada de plată a taxei de stat și cunoscând despre necesitatea prezentării acesteia, urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CtEDO, de a proteja drepturile sale de acces la justiție, fapt însă eludat ignorat de recurentă/apelantă.

În consecință, Colegiul precizează că circumstanțele expuse de recurent nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat, în condițiile când instanța de apel la restituirea cererii de apel, s-a conformat prevederilor legale.

Mai mult, Colegiul menționează că în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3) Cod de procedură civilă și art. 61 Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Or, în conformitate cu art. 27 Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecătii, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de

apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

Astfel, la caz, conformarea participanților la proces prevederilor legale, nu poate fi calificată sau apreciată ca o îngrădire a accesului la justiție, în condițiile când apelantul/recurentul a eludat îndeplinirea obligațiilor procedurale întru realizarea drepturilor sale.

În această ordine de idei, Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelant/recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură în termenul indicat, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind restituirea cererii de apel, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Vitalie Carmanschi, în interesele ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”, cu menținerea încheierii din 12 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se repune Întreprinderea de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” în termenul de declarare a recursului.

Se respinge recursul declarat de avocatul Vitalie Carmanschi, în interesele Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț”.

Se menține încheierea din 12 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Leonid Boldurat împotriva Întreprinderii de Stat „Întreprinderea pentru Silvicultură Edineț” cu privire la declararea nulității parțiale a ordinului, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru absența forțată de la locul de muncă, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Tatiana Vieru

Judecători

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală